

26.11.2014

Hille Hyytiä

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntö 7.11.2014
Dnro TEM/877/03.01.01/2014

Motiva Oy:n näkökohtia Valtioneuvoston asetusehdotuksesta energiakatselmuksista ja työ- ja elinkeinoministeriön asetuksesta kohdekatselmusten raportoinnista

Motiva Oy kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Seuraavassa esitämme ehdotuksiamme ja näkemyksiämme, jotka koskevat lausunnolla ollutta valtioneuvoston (VN) asetusta energiakatselmuksista sekä työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) asetusta kohdekatselmusten raportoinnista ja asetuksiin liittyviä muistioita.

Yksityiskohtaiset ehdotuksemme muutoksiksi VN ja TEM asetuksiin ja niihin liittyviin muistioihin on esitetty tämän lausunnon liitteenä olevissa, lausunnoilla olevissa dokumenteissa.

Yleisiä huomioita

Tekstissä käytetään monissa paikoissa epätasällisiä ilmaisuja, joka antaa mahdollisuuden tulkintoihin. Ehdotamme näissä selkeämpää muotoilua.

Esimerkkinä nostamme esiin kohdekatselmusten raportoinnin pykäläkohtaisissa perusteluissa kohdan, jossa todetaan:

Toimenpide-ehdotuksia laadittaessa on aina perusteltua ottaa huomioon myös se, että esimerkiksi sisäilman laatu ja työskentelyolosuhteet on pidettävä terveellisinä, turvallisina ja tarkoituksenmukaisina.

Muutosehdotuksemme:

Toimenpide-ehdotuksia laadittaessa on aina otettava huomioon, että sisäilman laatu ja työskentelyolosuhteet on pidettävä terveellisinä, turvallisina ja tarkoituksenmukaisina.

Konditionaalin käyttöä tulisi rajata vain tarpeellisiin kohtiin. Konditionaali antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin mm. siitä, onko toimenpide pakollinen vai ei. Tämä vaikeuttaa lain toimeenpanoa käytännössä.

Seuraavassa on merkittävimpiä muutosehdotuksia ja perusteluja muutoksiin. Kaikki muutosehdotukset ovat kattavasti lausunnon liitteenä olevissa dokumenteissa.

A. VN asetus energiakatselmuksista, muistio

Luku ”2 Nykytila”

Toinen kappale

Ehdotetaan tarkennettavaksi, että vuodesta 1992 tehdyt energiakatselmuksiset ovat ministeriön ohjeistamia. Ehdotamme, että Motivan toimintaa avataan muistiossa tarkemmin, kuin vain mainitsemalla, että Motiva on koordinoanut katselmustoimintaa. Motivan rooli katselmusohjelman toimeenpanossa on ollut merkittävä.

Lisäksi on tarkennettava kappaleen viimeistä lausetta ja lisättävä, että myös kunnat voivat edelleen hakea katselmustukea paikallisesta ELY-keskuksesta.

Luku ”3 Ehdotetut muutokset”

Kappaleen otsikko ehdotetaan täsmennettäväksi muotoon:

3 Ehdotetut muutokset nykyiseen kansalliseen energiakatselmusjärjestelmään

Ensimmäinen kappale

Kappaleessa kuvataan, mitä tarkoitetaan yrityksen energiakatselmuksella. Ehdotamme tekstiä tarkennettavaksi liitteessä esitetyn mukaiseksi. Kohdekatselmuksista saadaan tietoa kohteiden energiankäytöstä ja energiansäästömahdollisuuksista. Tiedoista kootaan yhteenveto koko yrityksen energiankäytöstä ja profiilista. Tietojen perusteella saadaan käsitys siitä, mihin kohdekatselmuksia kannatta suunnata. Toteutettujen kohdekatselmusten myötä alkaa muodostua kattava kuva yrityksen taloudellisista energiansäästömahdollisuuksista.

Kolmas kappale

Ehdotetaan lisättäväksi maininta Motiva-mallin mukaisista katselmuksista. Vaikka suuret yritykset eivät voi saada energiaturvakea, voidaan sisällöltään Motiva-mallisia katselmuksia tehdä kohdekatselmuksina, koska ne täyttävät katselmusten vähimmäisvaatimukset.

Luku ”4 Pykäläkohtaiset perustelut”

2 §. Kohdekatselmusten vähimmäisvaatimukset

Tekstiin ehdotetaan korjattavaksi, millaisiin kohteisiin kohdekatselmus tehdään:

kohdekatselmuksia on ensi sijassa suunnattava kohteisiin, joissa on merkittävä energiankulutus ja joissa arvioidaan olevan taloudellista energiansäästöpotentiaalia.

Katselmuksen käytännön toteutuksessa korostetaan poikkeuksetta aina hyvää yhteistyötä katselmoitavan kohteen henkilökunnan kanssa. Näin ollen ei ole asianmukaista käyttää ilmaisua ” tarvittaessa tulisi haastatella...”.

Ehdotetaan muutettavaksi, mitä käytännössä tarkoitetaan toimenpide-ehdotusten selkeydellä. Tekstissä ehdotettua muotoilua perustellaan katselmusraporttien laadunvarmistuksessa saadulla kokemuksilla. Raporttien laatuvalutteisissa annetaan usein palautetta juuri toimenpide-ehdotusten leväperäisyydestä ja huonoista perusteluista, puutteellisista lähtötiedoista ja laskelmista.

3 §. Kohdekatselmusten määrä

Toiseen kappaleeseen ehdotetaan lisättäväksi, että 5.12.2011 jälkeen tehdyt Motiva-mallin mukaiset katselmukset voivat olla lain ja asetuksen tarkoittamia kohdekatselmuksia. Tätä kysytään usein ja selvä kirjaus muistioon selventää tilannetta yrityksissä, joita pakolliset katselmukset koskevat.

Luku "5 Esityksen vaikutukset"

Ensimmäiseen kappaleeseen ehdotetaan korjattavaksi, että katselmusten avulla voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä energiakustannuksissa. Katselmuksissa havaitaan usein energiansäästön lisäksi myös muita kuin energiansäästön toimenpiteitä, joilla kuitenkin voidaan säästää kokonaisenergiakustannuksissa.

B. TEM asetus ja muistio kohdekatselmusten raportoinnista

Seuraavassa on esitetty muutosehdotukset sekä muistioon ja itse asetukseen, koska kommentoitavat kohdat koskevat samoja asioita molemmissa dokumenteissa. Tarkat muutosehdotukset kyseisiin kohtiin on liitteinä olevissa muistiossa ja asetuksessa.

Pykälä 1§

Asetus:

Ei kommentteja.

Muistio luku "4 Pykäläkohtaiset perustelut":

Pykälää 1§ koskeviin perusteluihin on tehty muutos- ja tarkennusehdotuksia. Osa ehdotuksista liittyy asetuksen liitteeseen 1 tehtyihin muutosehdotuksiin.

Erityisesti haluamme nostaa esiin kappaleessa 5 olevan viittauksen liitteeseen 1 sekä ehdotuksemme poistaa ko. kappaleessa edeltävän 12 kuukauden kulutusten raportointi.

Pykälä 2§

Asetus:

Ehdotamme "Energiaviraston vahvistamalla lomakkeella" korvattavaksi "Energiaviraston vahvistamassa tavalla".

Muistio luku "4 Pykäläkohtaiset perustelut":

Pykälää 2§ koskeviin perusteluihin on tehty muutos- ja tarkennusehdotuksia.

Erityisesti pyydämme ottamaan huomioon tietojen toimittamistapaan liittyvän ehdotuksemme kappaleessa 1.

Pykälän 2§ perusteluja koskevat muutosehdotukset liittyvät liitteessä 2 ehdotettuihin muutoksiin.

Lisäkommentteja asetuksen muistioon ja liitteisiin:

Muistio: Luku "5 Esityksen vaikutukset"

Ehdotamme kappaleen viimeisen sanan muuttamista "energiakustannuksissa".

Asetus: Liite 1 "Kohdekatselmusraportin sisältö"

Ehdotamme liitteen 1 kohdan 1 "Perustietoja" tarkentamista ja selkeyttämistä liitteenä olevassa asetuksessa ehdotetulla tavalla.

Liitteen 1 kohdasta 2 ehdotamme poistettavaksi energiankäyttötietojen keruun 12 edeltävältä kuukaudelta.

Liitteen 1 kohtaan 3 ehdotamme lisättäväksi nykytilakuvauksiin perustuvien johtopäätösten tekemisen ko. kohdassa esittämällämme tavalla vastaten myös muutosehdotusta ko. kohdassa perusteluja.

Vastaavat muutosehdotukset on otettu huomioon myös ehdotuksissamme ko. kohdassa asetuksen perustelumuistiossa.

Asetus: Liite 2 ”Energiavirastolle toimitettavat tiedot”

Ehdotamme kohdan 1 ”Kohdekatselmusraportin keskeiset tiedot” kohdan b) tarkentamista. Lisäksi ehdotamme että kohdassa c) selkeytetään, että tiedot annetaan toimenpiteittäin ja kaikki toimenpiteittäin annettavat tiedot luetellaan kohdan c) alla liitteenä olevan ehdotuksemme mukaisesti.

Kohtien 2 ja 3 osalta asetuksessa ollut muotoilu ”kohdassa 1 tarkoitettujen tietojen lisäksi” ei toimi, koska perustietoja lukuun ottamatta ko. tapauksissa valtaosa sekä energiankulutukseen että ehdotettaviin toimenpiteisiin liittyvistä tiedoista poikkeaa kohdan 1 tiedoista. Ehdotamme selkeyden vuoksi ko. kohtien muokkaamista liitteenä olevan TEM dokumentin mukaisesti.

Lisäksi ehdotamme toimitettaviin tietoihin lisättäväksi energiansäästötoimenpiteen pääluokan ja selvennyksen, mitä toteutuksen vaiheella tarkoitetaan.

Vastaavat muutosehdotukset on otettu huomioon myös ehdotuksissamme ko. kohdassa asetuksen perustelumuistiossa.

Motiva Oy tarjoaa mielellään eri hallinnonalojen käyttöön asiantuntija- ja viestintäpalveluja sekä seurannan ja vaikutustenarvioinnin palveluja asetusten täytäntöönpanossa.

Helsingissä 25.11.2014
Motiva Oy
Jouko Kinnunen

toimitusjohtaja